

somhelst andet Lovforslag, der forelægges først i Folkethinget. I hvilket Omfang Landsthinget imidlertid vil benytte denne Ret, er jo et ganske andet Spørgsmaal; det kan jo afhænge af Henfigtsmæssighedshensyn, og navnlig maa jeg tilstaae, at jeg troer, at der denne Gang er særlig Opfordring for Landstthinget til ikke at anvende mere Tid end høist fornødent paa Finantslovsforslagets Behandling. I Almindelighed vil man vistnok indrømme, at det ikke er ubilligt, om Landstthinget bruger ligesaa mange Uger til at behandle Finantsloven, som Folkethinget bruger Maanedere dertil; men hvis Landstthinget vilde gjøre denne Ret gjældende denne Gang, og hvis Landstthinget derhos foretog Forandringer i Forslaget, saa at det maatte vende tilbage til det andet Thing, saa er det i høi Grad sandsynligt, at Finantsloven ikke vil blive bragt til Ende inden Udløbet af den Termin, som er fastsat ved Loven af 29de Marts. Jeg maa derfor ansee det for rigtigt, om Landstthinget aldeles undlader denne Gang at nedsætte noget Udvalg, uagtet der naturligvis kunde være en stærk Opfordring for Thinget til netop denne Gang at nedsætte Udvalg angaaende Finantsloven, fordi det er første Gang efter en lang Aarrække, at Finantsloven har havt det Omfang, som den har denne Gang. Jeg troer imidlertid, at Landstthinget vil have Resignation nok til at opgive dette, og jeg troer ogsaa, at Thinget godt kan gjøre det denne Gang; medmindre en eller anden af de høitærede Ministre skulde gjøre et bestemt Forslag om en Forandring, troer jeg, at Landstthinget i det Hele kan afholde sig fra at foretage Forandring i Summerne. — Derimod er der visse Principer, som jeg troer, at Landstthinget ikke paa nogen Maade kan opgive. Jeg troer, det maa være Landstthingets Opgave at vaage over, at man ikke af Uagtsomhed eller leilighedsvis kommer til ved Finantslovens Behandling i det andet Thing at vedtage saadanne Bestemmelser, der aabenbart maa siges at gjøre Indgreb i Kronens Prærogativer ved at forandre Bestemmelser, der ere givne ved Lov. Jeg troer, at Landstthinget har en stærk Opfordring til, ja, endog er forpligtet til at søge at raade Bod paa saadanne constitutionelle Misligheder. Jeg skal nu væsentligt henholde

mig netop til saadanne Spørgsmaal; deres Antal er ikke stort, men jeg antager dem dog for at være af den Betydning, at efter min Overbeviisning bør Landstthinget forandre disse Poster og sende Lovforslaget tilbage til det andet Thing. Jeg troer ganske vist, at det kan skee i saa betimelig Tid, at der ikke vil være Noget iveien for, at Finantsloven kan vedtages inden Udløbet af Mai.

Den første Post, jeg skal omtale, findes i Finantsforslaget Sp. 2489—90, som dette er vedtaget ved 3die Behandling i Folkethinget. Den angaaer Universitetet, Udgiftspost 7: Til videnskabelige Formaaes Fremme. Naar vi ville spørge os, hvad er egentlig Henfigten med denne Udgiftspost i Finantslovsforslaget, saa kan jeg henvise til, hvad der derom er anført i Folkethingets Finantsudvalgs Betænkning Sp. 387—88. Der staaer nemlig: „Denne Conto er . . . bestemt til at anvendes til at danne en Stamme af Mænd til Besættelsen af Universitetets Lærerposter ved itide at understøtte ethvert fremragende Talent, til at kunne, naar Leilighed dertil frembyder sig, gjøre en Acquisition for Universitetet af ualmindelig dygtige Personligheder, som det ikke i Dieblicket var muligt at anbringe i en af de normerede Lærerposter, og til at kunne forsyne Universitetet med Lærere i Retninger, som ikke ved Fordelingen af de normerede Professorater have kunnet betænkes.“ Det er altsaa Diemedet med denne Post. Hvorledes er nu Bevillingen til denne Post opstaaet? Den er opstaaet derved, at Universitetet havde en Reservefond paa 200,000 Rd., Renten af denne Reservefond var 8,000 Rd., og det har nu tidligere været bevilget, at Universitetet kunde bruge denne Rente under denne Post, men ved Loven af 12te Januar 1858 § 5 blev denne Bevilling forøget. Det hebdet saaledes i § 5 i den nævnte Lov: „Til en Forbedring af de extraordinaire Docenters Lønninger, der for Tiden afholdes af Universitetets Reservefonds disponible Renter, Universitetets Budget, Udgiftspost Nr. 8, tilstaaes 2,500 Rd. aarlig, hvoraf 650 Rd. ansættes i Sæd.“ Det blev altsaa 10,500 Rd.; det viste sig imidlertid snart, at der kunde være Anledning til til at forøge denne Post, og i Finantsloven for 1860—61 blev den forøget til 14,000 Rd.,